

In en Om

het Humanistisch Verbond

Mededelingen voor de leden / no. 8

Gevaarlijk, zinloos en sentimenteel geliefhebber

Het moderne humanisme heeft het niet gemakkelijk. Vanuit de dogmatische hoek wordt het fel bestreden; soms met open vizier, waartegen geen humanist bezwaar heeft, soms ook op onfaire en kleinzielige wijze. Minstens even gevaarlijk, zo niet gevaarlijker zijn echter de ongeïnteresseerden, die met allerlei onbewezen beweringen om de humanistische beweging heenlopen zonder zich er eens één keer in hun leven ernstig mee bezig te houden.

Eén van die beweringen is, dat het geestelijke verzorgingswerk van het Humanistisch Verbond gevaarlijk, zinloos en sentimenteel gedoe is, dat riekt naar 19e eeuwse geliefhebber met mensen die in ernstige moeilijkheden verkeren.

Gevaarlijk, omdat uitgangspunt bij de humanistische geestelijke verzorging zou zijn dat „beking” tot humanisme middel tegen alle kwalen is. Zinloos, omdat een geestelijke benadering van de mens zijn sociale en geestelijke problemen niet tot oplossing brengt.

Sentimenteel, omdat de geestelijke raadslieden in hun onmacht maar achter allerlei onredelijke verlangens van hun cliënten aanhuppelen.

Geliefhebber, omdat de geestelijke raadslieden hoofdzakelijk vrijwillige medewerkers zijn en geen beroepskrachten.

Geen woordverklondiging

Humanistische geestelijke verzorging is geen woordverklondiging. Er is geen geestelijk raadsman die het in zijn hoofd haalt om tegen iemand, die hem zijn moeilijkheden heeft bloot gelegd, te zeggen: „Laat ons nu eens zien welk artikel van de beginselverklaring van het Humanistisch Verbond u uit de moeilijkheden helpt.” Humanistische geestelijke verzorging is in de eerste plaats gericht op het op gang brengen in de cliënt van een proces, waardoor het verlangen naar en het geloof in de mogelijkheid van een menswaardig leven wordt gewekt. Hoe? Door, gelijk Socrates dat deed op de markt van Athene, met de mensen na te gaan of en in hoeverre zij innerlijk staan achter de beweringen en verklaringen omtrent de oorzaak van hun moeilijkheden en hun visie op nieuwe mogelijkheden. Het is merkwaardig hoe dit afstand nemen en beschouwen van zichzelf en zijn problemen de mens in staat stelt tot een hogere kwaliteit van oordelen, dat is tot meer waarheid, te komen en hoe dit moed geeft om het leven verder te gaan of opnieuw te beginnen. Hoe rijker ons innerlijk leven, hoe beter gewapend tegen spanningen en vertwijfeling.

Met „beking” tot humanisme heeft humanistische geestelijke verzorging derhalve niets te maken. Een geestelijk raadsman vraagt zijn cliënt nooit om lid te worden van het Humanistisch Verbond, al zal hij hem daar uiteraard ook niet van afhouden. Dat is een zaak van de cliënt en niet van de raadsman.

Geen middel tegen alle kwalen

Humanistische geestelijke verzorging is geen middel tegen alle kwalen. Het is als zodanig niet gericht op de oplossing van sociale en psychische moeilijkheden. Maar de geestelijk raadsman heeft langzamerhand genoeg ervaring om te weten dat menige vorm van bijv. sociale hulpverlening in de lucht komt te hangen wanneer niet tevens het geestelijk aspect van de mens tot grotere ontplooiing wordt gebracht, en op dat terrein acht de geestelijk raadsman zich de bevoegde kracht. Miskennis van geestelijke verzorging is in wezen miskenning van de mens als geestelijk wezen, als wezen dat niet alleen in staat is een visie op zijn leven te ontwikkelen, maar die daarin ook kracht vindt om staande te blijven, ook in tijden vol moeilijkheden.

Geestelijke verzorging is niet gevaarlijk, noch zinloos, maar evenmin sentimenteel, of slap moraliserend. Een sentimentele bejegening past te enenmale niet bij het appelleren aan de innerlijke krachten in de mens. Het vraagt om zo eerlijk mogelijk rekenschap af te leggen tegenover zichzelf. Dat is geen verstandelijke of ethische zaak, maar richt zich op de zin van het mens-zijn.

Vrijwilligers

Het is een feit, dat het Humanistisch Verbond hoofdzakelijk werkt met vrijwillige geestelijke raadslieden en het stelt daar nog een eer in ook, omdat de verbondenheidsgedachte, die we in het moderne humanisme zo hoog stellen zo prachtig door vrijwillige medewerkers in de praktijk kan worden gebracht, al is het geen privilege van hen. De 150 geestelijke raadslieden van het Humanistisch Verbond worden niet aan hun lot overgelaten. Zij staan onder leiding van vier beroepskrachten, die als regel eenmaal per maand met zes tot tien geestelijke raadslieden in werkbesprekingen samen komen. Daarnaast organiseert de centrale commissie voor de geestelijke verzorging landelijke cursussen voor geestelijke raadslieden, die alleen reeds dit jaar negen zaterdagmiddagen van de raadslieden vroegen. Is er in Nederland een tweede organisatie te noemen die zoveel aandacht besteedt aan het vormen van zijn vrijwillige medewerkers?

Humanistische geestelijke verzorging is een volwaardige vorm van hulpverlening. Dat weten de meer dan drieduizend mensen die in 1958 hulp vroegen en kregen.

Dat het Verbond met dit werk ernst maakt blijkt ook uit het feit dat voor 1959 f 76.000,- op zijn begroting heeft uitgetrokken voor dit werk. Ongeveer f 35.000,- komt daarvan terug in de vorm van vaste subsidies. Het Steunfonds Praktisch Humanisme stelt zich ten doel de resterende f 41.000,- tot een zo hoog mogelijk per-

centage bij elkaar te brengen. In zes maanden tijds ontving het ruim f 20.000,-. Of de tweede f 20.000,- bij elkaar komt hangt mede van u af.

U kunt uw bijdrage storten op postrekening 14632 van de Hollandsche Bank-Unie N.V., den Haag t.g.v. Steunfonds Praktisch Humanisme.

Denkt u op andere wijze het Steunfonds behulpzaam te kunnen zijn schrijf dan aan het Steunfonds p.a. Humanistisch Verbond, Oude Gracht 152, Utrecht. U krijgt p.o. antwoord.

Humanistische Jongeren Gemeenschap

Op een weekeind-bijeenkomst in Soest op 17 en 18 oktober zijn de reorganisatieplannen ontvouwd, die er in de kringen van de H.J.G. bestaan. We ontleen aan een verslag in „De Libertijn” daaraan het volgende:

Er heeft een uitgebreid vooronderzoek plaats gehad, waarbij overleg werd gepleegd met o.a. de Humanistische Jongeren Beweging (H.J.B.), Ruimte en het D.B. van het Hum. Verbond. Tevens vond er onder de leden een enquête plaats, terwijl in de gemeenschappen en met de algemene leden besprekingen gehouden werden.

In een samengaan met de H.J.B. werden geen mogelijkheden gezien, omdat er een belangrijk verschil in mentaliteit aanwezig bleek te zijn. Ruimte was bereid steun aan de H.J.G. te verlenen, maar het hoofdbestuur betwijfelde of de H.J.G. sterk genoeg zou zijn zich in de kring te handhaven. Geheel opgaan in het Verbond zou een belangrijk verlies aan zelfstandigheid met zich meebrengen en financieel niet aantrekkelijk zijn.

De conclusies, die uit het vooronderzoek getrokken werden, waren:

1. t.a.v. de leeftijdsgrenzen is geen wijziging gewenst;
 2. de meerderheid van de H.J.G.-ers wenst geen wijziging in de verhouding met het Verbond;
 3. landelijk contact is noodzakelijk;
 4. het hoofdbestuur moet efficiënt kunnen werken;
 5. geaccepteerd moet worden, dat de gemeenschappen vrijwel zonder steun van het hoofdbestuur hun weg zoeken.
- Het reorganisatie-voorstel van het hoofdbestuur wil in hoofdzaak:
- a. verkleining van het hoofdbestuur tot 3 leden;
 - b. vervanging van de Libertijn door een mededelingenblad;
 - c. verlaging van de afdracht van de plaatselijke gemeenschappen van de H.J.G. aan de landelijke kas;
 - d. de algemene leden betalen de normale H.V.-contributie rechtstreeks via de plaatselijke gemeenschappen van het H.V. of aan het centraal bureau van het H.V., waarvan de landelijke kas f 2,50 per lid ontvangt.

Op een buitengewone algemene vergadering, die op 12 en 13 december heeft plaats gehad is over dit voorstel beraadslaagd, terwijl er daarnaast een voorstel van het lid-Branderhorst is. Deze wil de H.J.G. als bijzondere gemeenschap van het Verbond opheffen, de plaatselijke gemeenschappen omvormen tot jongerengroepen in de gemeenschappen van het Verbond, en deze jongerengroepen tot een federatie verenigen.

We zullen onze lezers de volgende keer van het resultaat op de hoogte stellen.

Werkgroepen opgericht

Zowel in Hoek van Holland als in Slikkerveer zijn met steun van het gewest Zuid-Holland-Zuid werkgroepen opgericht door enkele daar wonende algemene leden. Men heeft in beide plaatsen al enkele goedbezochte bijeenkomsten gehad, waarbij zich nieuwe leden voor het Verbond hebben aangemeld. Te verwachten valt, dat over enkele maanden tot stichting van gemeenschappen kan worden overgegaan.

Verslag van een „Oude-stadjes-tocht”

Excursie langs de Zuiderzee op 20 september 1959

We vertrokken om 8 uur met z'n veertigen uit Den Haag om via Leiden, waar nog 5 deelnemers instapten, in de richting Amsterdam (niet over de grote weg) te rijden, vervolgens over de nieuwe brug bij Schellingwoude, een grootse bouwconstructie, waar we meteen van het prachtige wijde uitzicht over het water (het IJ) genoten.

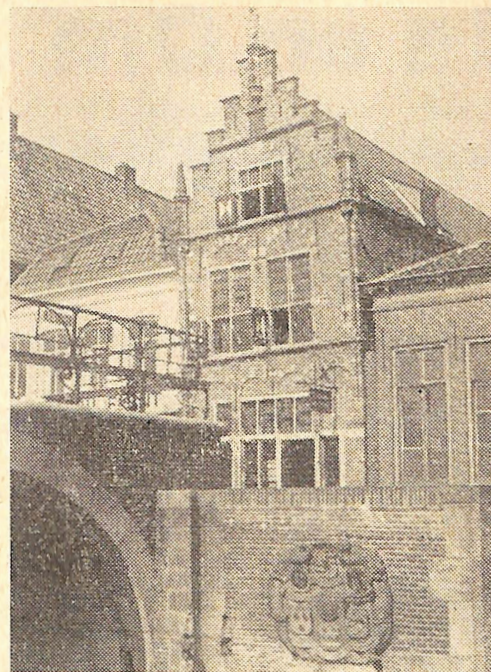
Door Monnikendam, waar iedereen in de kerk zat, dus uitgestorven was, door Volendam, waar we 't beter troffen en vele mensen in hun typische klederdrachten zagen wandelen – naar Edam, waar het verlangen naar koffie gestild werd om vervolgens gesterkt, naar het kleine Edams museum te wandelen, waar we door de heer De Brune hartelijk ontvangen en rondgeleid werden.

Veel bijzondere oude gebruiksvoorwerpen uit keukens, huis- en slaapkamer waren er. Merkwaardig was, dat de kelder op het grondwater dreef en zelfs aan het schommelen gebracht kon worden!

Schilderijen, prenten, oude kostuums konden we bewonderen, sieraden, oude handwerken. Er was uit oude gemeente-archieven nog een beulsrekening overgebleven; een goed betaald vak met verschillende tarieven!

Na Edam het zeer oude stadje Hoorn, waar ook de lunchpauze gehouden werd en waar voor de wandelaars een aantrekkelijke wandeling te maken was over de wallen om het stadje heen. Later bezochten we nog het Westfries Museum, waar de directeur, de heer Mulder, ons een korte boeiende uiteenzetting gaf en ons alles enthousiast liet zien.

In de bus werd onze voorzitter Dr. Schenk genoodzaakt een „causerie” door de microfoon te houden over het verband tussen een humanistische levensovertuiging en het houden van dit soort excursies! Welnu, het is interessant andere levensgewoonten, andere huizenbouw (zien we de vele pyramidevormige daken van de Noordhollandse boerderijen weer voor ons?) te leren kennen. Alles heeft betrekking op de Mens. Terzijde kwam de onmenselijkheid ter sprake, waarvan de beulsrekening getuigde. Dit praatje werd zeer op prijs gesteld en ondertussen naderden we Enkhuizen. Na veel gemanoeuvreren door nauwe straatjes, om smalle hoekjes en over hoge bruggetjes, stapten we uit bij het Zuiderzeemuseum: prachtig van opzet en inhoud, oude stijl kamers, oude kostbare sieraden, veel gebruiksvoorwerpen uit het boerenbedrijf, een onmetelijke grote zolder met allerlei boottypen. Een klein haventje buiten, met schepen die niet meer ingebruik zijn, maar daar mooi opgepoetst te kijk liggen. Het aangebouwde Oudhollandse restaurant zag hier op uit, we dronken hier gezellig thee en aten soep. De aardige sfeer om

Museum Edam. Foto P. Krug

het haventje konden we maar node verlaten; als laatste halte stapten we nog even uit bij de Dromedaris; een goed onderhouden stadspoort. Daar hebben we nog heerlijk langs de haven gewandeld en naar het fijne klokkespel geluisterd om 6 uur, waarna we instapten en weer terugreden naar Den Haag.

Deze tocht zal velen inspiratie gegeven hebben voor vacantieplannen, er zijn nog ongekende streken en stadjes in ons mooie land!

Anneke van der Noordaa-van der Meer

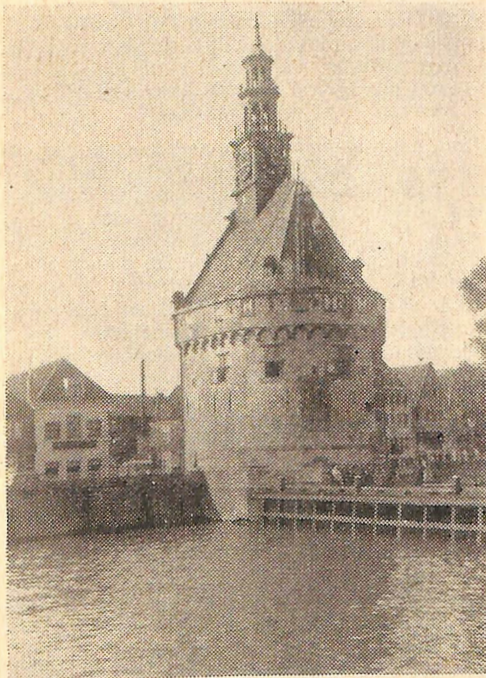
COPIA. Declaratie van D. van Grukasu, scherplichter aan de Provincie van Vriesland wegens het Scherp Examen alsmede de executie ten Dienste van de Scheepkrijgsraad in Texel.

Ao. 1764

April 30	3 gevangene op het Oorlogschip gepijnigt à f 75,—	f 225,—
Mey 1	1 „ „ „ „ „ „ „ „	f 75,—
3	weder aan boord geweest om nog 1 gevangene te pijnigen hoewel niets gedaan	f 75,—
8	4 personen gehangen à f 150,—	f 600,—
	2 personen gegeeselt en 1 gebrandmerkt met de strop om de hals	f 150,—
12	de andere alleen gegeeselt	f 63,—
	op de reis na Texel van Leeuwaarden op Workum aan Vragt, Slapen, Eten en Drinken	f 10,12
	op de Reyse van Texel na Leeuwaarden te weten van Stavoren tot Leeuwaarden aan Wagenvracht en Verteering	f 16,04
		f 1214,16
		f 2492,—
		f 3706,16

Hierbij gevoegd de Rekening van de andere zijde bedragende

Hoofdtoren Hoorn. Foto P. Krug

Darwin-weekend

17/18 oktober hield Gewest Zuid-Holland-Noord met Gemeenschap Den Haag een Darwin-weekend in het recreatie- en studiecentrum de Meeuw in Brielle. 78 deelnemers, waarvan de meerderheid uit Den Haag, luisterden en debatteerden naar aanleiding van de voordrachten van de bioloog Reddingius, de psychiater Schenk en de socioloog-politicus De Kadt. Eén middag was gewijd aan de discussie die door enkele co-referenten ingeleid werd. Het geheel onder de leiding van de voorzitter van het Gewest Huygens. Zondagmorgen na de lezing van De Kadt werd een wandeling door Den Briel gemaakt onder de leiding van twee Brielenaren en o.a. de Domkerk bezichtigd.

Het welslagen van dit weekend (te beoordelen naar zeer weinig kritiek en veel lof, die beluisterd werd) hing van diverse factoren af.

1. In een gemeenschap als Den Haag bestaat de behoefte om althans eens per jaar een onderwerp dat iets eist van de toehoorders in een niet al te grote kring in studie te nemen. De verdieping van het onderwerp hangt o.a.

af van de rust, die alleen in een conferentieoord bereikt kan worden en de tijd, die in een weekend beschikbaar is.

2. Langdurige voorbereiding met diverse gesprekken tussen de leiding, de sprekers (ook onderling) en de co-referenten.

3. Goede zakelijke organisatie, waarbij het moeilijk is de leden elk het hunne te geven: gelukkig was het mogelijk in Den Briel onderdak te vinden voor diegenen, die niet opgewassen zijn tegen de ascese, die een jeugdherberg vraagt.

4. Het Brielse studiecentrum De Meeuw is ideaal gelegen en Den Briel zelf biedt veel mogelijkheden.

De enige ernstige schaduw over dit weekend was het plotseling uitvallen van van Rijsinge, die overigens voortreffelijk vervangen werd door Reddingius.

Tenslotte iets over de inhoud van het gebodene.

Reddingius sprak als bioloog en liet de betekenis van Darwin in dit verband uitkomen. Ondanks de vaak gerechtvaardigde kritiek op de grote onderzoeker blijft hij één der allergrootsten.

Schenk liet zien dat Freud en Hughlings Jackson onder de invloed stonden van Darwin. Hij legde vooral de nadruk op de levensbeschouwelijke impulsen, die zowel Darwin als Freud brachten tot hun opvattingen. De Kadt gaf een brilant overzicht van Darwin's positie ten aanzien van de maatschappij-leer, waarbij de filosofie van de 19-de eeuw op bijzonder verhelderende wijze besproken werd. Treurniet en Bloemsma, die in de voorbereidende besprekingen gemengd waren gaven hun kritiek en opmerkingen.

De tekst der voordrachten zal in Rekenschap gepubliceerd worden.

S.

Nieuws uit de Internationale Humanistische en Ethische Unie

Op de bijeenkomst van het Dagelijks Bestuur van de Internationale Humanistische en Ethische Unie (IHEU), welke op 18 en 19 juli 1959 in Utrecht plaats vond, gaf de voorzitter een overzicht van enkele opmerkelijke gebeurtenissen, die in de jaarverslagen van de aangesloten organisaties te vinden zijn.

De Amerikaanse Ethische Unie (AEU), één van de beide in de Verenigde Staten bestaande humanistische organisaties, is begonnen met uitvoering van een plan, dat op de lange duur een sterke uitbreiding beoogt. Bovendien tracht men meer leiders aan te trekken voor de plaatselijke groepen en deze op te leiden, terwijl ook naar versterking van de noodzakelijke fondsen gestreefd wordt. De nodige stappen zijn genomen, om de beweging een sterkere wettelijke basis te geven en zich meer te doen vertegenwoordigen bij verwante organisaties en in publieke lichamen. Vijf nieuwe groepen zijn opgericht, waarmee het totaal op 27 werd gebracht. Het blad „The Ethical Outlook”, dat om de twee maanden verschijnt, heeft 3500 abonnee's, terwijl het maandelijkse nieuwsblad „Ideals at work” in ruim 13.000 exemplaren verspreid wordt.

De andere Amerikaanse organisatie, de American Humanist Association (AHA), heeft een campagne geopend voor een twee-jaarlijks lidmaatschap, waarvoor vooral de plaatselijke groepen verantwoordelijkheid dragen. Het jaarlijkse congres van afgevaardigden zal groter invloed krijgen. Er is een Humanist Pamphlet in voorbereiding. De vereniging telt thans ruim 3000 leden in meer dan 60 groepen.

De Engelse organisatie, de British Ethical Union (BEU) wijst op een spontane vorming van vele humanistische groepen aan vele universiteiten en een opmerkelijke belangstelling voor het humanisme onder jongeren. Er is een raad voor humanistische radiouitzendingen gevormd, waarin een twintigtal vooraanstaande personen uit het publieke en academische leven zitting hebben en welke raad door de Britse radio-omroep, de BBC, is erkend. Tevens is een commissie gevormd voor het onderhouden van verbanden met groepen rondom enkele verwante bladen, welke groepen een ledental van ongeveer 8000 hebben.

Het Humanistisch Verbond in Nederland berichtte, dat er ruim 70 gemeenschappen waren, die in gewestelijk verband waren georganiseerd en ruim 11.000 leden bevatten. Geestelijke verzorging, ook aan gerepatrieerden, werd verstrekt in 3000 gevallen. De Luisterkring had reeds 19.000 leden. (Inmiddels is dit gestegen tot 23.000).

Humanitas met 13.000 leden, ging verder met haar werk in de maatschappelijke sector voor kinderen, bejaarden, gezinshulp enz.

De Indiase organisatie, de Radical Humanist Movement, organiseerde regionale studie conferenties evenals het jaarlijkse zomer kamp waarvan de verslagen in een boekje van 63 pagina's van de verslagen in een boekje van 63 pagina's onder de titel „Humanism and the Indian Situation” werden uitgegeven. Het weekblad van de organisatie „Radical Humanist” krijgt een steeds grotere verspreiding. Leden van de beweging zijn actief op allerlei gebied in de publieke sfeer, en vele sprekers worden regelmatig uitgenodigd op bijeenkomsten en conferenties over het humanisme een inleiding te houden.

Waarvoor wordt uw bijdrage gebruikt?

Van elke gulden, die aan contributie ontvangen wordt, gaat:

37½ cent naar uw gemeenschap voor

5 cent naar het gewest voor

25 cent naar de sector Geestelijke Verzorging voor

15 cent naar het administratieve apparaat voor

9 cent naar de algemene organisatie voor

4½ cent naar propaganda en publiciteit voor

3 cent naar Socrates enz. voor

1 cent naar steun voor

De begroting voor 1959 wijst een tekort aan van f 24.000,-, die uit vrijwillige bijdragen gedekt moet worden. Veel werk moet blijven liggen, omdat de middelen en mankracht ervoor ontbreken.

Uw geld wordt goed besteed en zuinig beheerd.

De Duitse Freigeistige Aktion met een maandblad onder de zelfde naam, heeft groepen in de voornaamste steden van West-Duitsland. Het blad is het centrale forum voor de vrijdenkersbeweging en verheugt zich in een toenemende lezerskring. De beweging heeft zich uitgesproken inzake de machtspolitiek. De 9e november werd gevierd als dag van de geestelijke vrijheid, met de bedoeling dit elk jaar te herhalen. Aandacht werd besteed aan vele godsdienstige aanspraken, die kritisch onderzocht dienen te worden.

In Frankrijk heeft de Franse Humanistische Federatie contacten gelegd met gelijkgezinde groepen, terwijl de president, M. Cotereau voor de radio een serie toespraken heeft gehouden.

Het Noorse Humanistische en Ethische Verbond heeft thans 600 leden. Aan het parlement is een adres gezonden over de plaats van de religie op de scholen en de publieke registratie van geboorten. Voor de eerste keer heeft de Noorse radio-omroep de burgerlijke confirmatieplechtigheid in het Oslo'se stadhuis uitgezonden. Hierop is een debat in de pers gevolgd, welk heeft bijgedragen tot een groeiend begrip over het humanisme als een alternatief voor de godsdienst.

Van belang is ook te melden, dat de IHEU thans een eigen waarnemer bij de Verenigde Naties heeft in de persoon van Mevr. Walter Weiss, lid van de AEU.

In het jaarverslag van de organisatie-secretaresse, Mevr. Terpstra-Heinrich wordt o.a. vermeld, dat de Internationale 47 individuele leden telt, in vele landen woonachtig, waarvan een twaalfstal als vertegenwoordiger van de IHEU optreden. Het drie-maandelijkse verschijnende International Bulletin wordt, behalve aan de aangesloten organisaties, ook nog aan een tweehonderd individuele abonnee's gezonden.

De voorzitter berichtte nog, dat hij samen met andere leden van het H.V. gesproken had na-

bijeenkomsten, vergaderingen, scholing, gemeenschapsorgaan, propaganda, ziekenbezoek, enz., conferenties, kaderscholing, opleiding, studiedagen, land- en familiedagen enz.,

verzorging van gedetineerden (in 1959 ruim 800 gevallen in 40 inrichtingen);

contacten met arbeiders in 20 kampen;

bezoek in 25 plaatsen aan ziekenhuizen en sanatoria; hulp aan gerepatrieerden;

steun door middel van plaatselijke raadslieden en bureaus;

opleiding en contact met meer dan 80 vrijwillige raadslieden;

conferenties en scholing;

de gehele administratie en correspondentie;

verzorging van alle uitgaven, brochures, rapporten en documentatie;

beheer conferentieoord;

salarissen personeel enz.;

bestuur, kaderscholing, conferenties, steun aan gemeenschappen en gewesten, congres, commissies, internationale contacten, enz.;

uitgave Mens en Wereld, In en Om, Kader, Woord van de Week, propaganda, demonstraties, public relations;

wetenschappelijke en culturele arbeid, leerstoel, rekenschap, zomerschool, landdagen enz.;

jongeren, Stichting Mens en Wereld, Bureaus voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden enz.

mens de Internationale op een bijeenkomst in Brussel in september 1958, waar verscheidene honderden Franse, Belgische en Nederlandse humanisten aanwezig waren.

Een verzoek om toetreding tot de Internationale van de Nigeriaanse groep werd ondersteund. Van de Essay Contest, de prijsvraag onder jonge mensen over de gehele wereld, werden vele duizenden exemplaren verzonden, in de Engelse en Franse taal, maar ook in een Poolse en Joegoslavische versie. Alle humanistische organisaties werden uitgenodigd het uiterste te doen, om een zo ruim mogelijke verspreiding te verzekeren.

Er werd ook aandacht besteed aan het project voor een internationale studieconferentie over het vraagstuk van de bewapening, zoals dit door het tweede congres van de IHEU in Londen is aanbevolen, terwijl voorlopige afspraken werden gemaakt over de plaats en de tijd van het derde congres in 1962. Hierover zullen spoedig nadere mededelingen verschijnen.

Het aftreden van Mevr. Terpstra werd algemeen zeer betreurd en haar werd dank betuigd voor het vele werk, dat zij voor de Internationale heeft verricht. Zij is opgevolgd door de heer Koppenberg.

Ter navolging

Een student uit Cambridge (Engeland), Mark Lillingston, heeft twee weken van zijn vakantie besteed door huis aan huis in één van de nieuwe steden over het humanisme te gaan praten. Hij bewees daarmee, dat het mogelijk is mensen voor het humanisme te interesseren, die daartoe anders niet zouden zijn gekomen omdat ze geen kennis nemen van lectuur of op bijeenkomsten komen. Hij bezocht 735 gezinnen en tijdens zijn actie werden twee groepen, van ouderen en jongeren gevormd, die het werk hebben voortgezet. De bezochten waren in hoofdzaak arbeiders, die alleen door persoonlijk contact waren te bereiken.

Nieuws uit de gemeenschappen

Elders hebben we al vermeld, dat **Gouda** bijzondere activiteit ontplooit ten aanzien van de Luisterkring. Ongetwijfeld kan dit als voorbeeld voor anderen dienen, want wie zich aan een ander spiegelt...

Eindhoven heeft de goede gewoonte, om in zijn orgaan van te voren uitvoerig uit de doeken te doen, wat de sprekers gaan zeggen. Ook andere gemeenschappen, die over een eigen blad beschikken, gaan daar steeds meer toe over.

Haarlem geeft achteraf in een terugblik nog eens, wat er besproken is. Dat geeft dan de weg-blijvers wel eens het gevoel, dat ze iets gemist hebben. Als gast komt daar dezer dagen de bekende dominee Kalf uit Bennebroek, u weet wel, van „de vijand op pantoffels”, waarmee dan het humanisme bedoeld wordt. We zijn benieuwd!

In **Rotterdam** heeft men met succes de methode van onze Amerikaanse vrienden gevolgd, door na een lezing in de koffiekamer een prettige nabespreking te houden. Er werd ook een bezoek gebracht aan het Museum voor Land- en Volkenkunde, waarbij tevens een lezing gehouden werd.

De wijkbijeenkomsten in **Amersfoort** ter onderlinge kennismaking hebben wel voldaan, al valt het wel eens moeilijk er de gang in te houden. Gewoon doorgaan en experimenteren.

Amsterdam-West heeft zich tot doel gesteld binnen korte tijd het ledental te verdubbelen, niet meer en niet minder. Geen geringe opgave, maar ze hebben er wel zin in. Doordat men thans over een groot aantal wijkhoofden of contactleden beschikt, is er duidelijk vooruitgang te bespeuren.

Den Haag munt altijd uit door originele ideeën. Op een andere plaats treft u een levendig verslag aan over een tocht langs een aantal oude stadjes, maar ook in de naaste omgeving is er altijd wel iets te beleven. Zo hield men bv. op 22 november een ochtend over moderne kunst, waarbij zowel dichters als muziek en beeldende

kunst werden toegelicht en voorgedragen. Men is ook begonnen met de eerste deelgemeenschap West, waarvan de start veelbelovend was.

In **Wageningen** werd de derde lezing over het huwelijk nu eens op een zondagmiddag gehouden, zodat beide partijen aanwezig konden zijn.

Hoewel **Gorkum** één van de kleinste gemeenschappen is, gaan ze daar onverdroten door met belangstellenden een goed programma aan te bieden. Wat tot gevolg heeft, dat de bezoekers aan de bijeenkomsten het aantal leden vele malen overtreft. Dat moet toch op de duur tot versterking van het ledental leiden.

Zwolle wijdt in het blad „De Brandaris” nog eens bijzondere aandacht aan de Luisterkring. Het is niet bij een platonische liefdesverklaring gebleven, want er wordt ook door persoonlijk bezoek iets aan gedaan en hoe! Eén lid bracht in korte tijd 81 leden aan en ze gaan er mee door.

Isolement heeft ook wel eens het voordeel, dat men meer aandacht aan het persoonlijke leven kan schenken. Dat bewees **Oost Zeeuws-Vlaanderen** door op een bijzondere bijeenkomst het feit te herdenken, dat het ledenechtpaar 't Gilde veertig jaar getrouwd was en het vrouwelijke deel van het bruidspaar tevens haar 80ste verjaardag vierde.

In **Leeuwarden** beschikt men in de persoon van de secretaris over iemand die op een aantrekkelijke manier een maandelijks nieuwsbrief weet samen te stellen. Het is altijd weer een genoegen om dit stuk te lezen, en bovendien weet men na afloop precies wat er allemaal valt te beleven en dat is meestal een heleboel.

We willen deze keer besluiten met te vermelden, dat we in 'Binding', het blad van het gewest Zuid-Holland Zuid een opmerkelijk stuk over stijl in het Verbond hebben aangetroffen. Daar komen we in een volgend nummer nog eens uitvoerig op terug, vooral ook, omdat het vraagstuk blijkaar meer pennen in beweging brengt. Werd ook wel tijd.

Opbouwfonds steunt ons werk

Het Humanistisch Verbond heeft voor de financiering van zijn werkzaamheden meer nodig dan alleen de contributies van zijn leden. De begroting voor 1959 vertoont een verschil van niet minder dan f 35.000,- tussen de geraamde uitgaven en de ontvangsten uit contributies en rente. En dan moet nog allerlei werk blijven liggen om het tekort niet nog groter te doen zijn.

Giftten tot ieder bedrag zijn ons welkom! De girorekening van het Humanistisch Verbond is 304960, Utrecht. De verantwoording van de binnengekomen giften geschiedt regelmatig in „In en Om” onder vermelding van het bedrag en de initialen van de schenker. Bovendien ontvangen zij, die een bedrag van f 10,- of meer storten, een door de penningmeester persoonlijk getekende ontvangstbevestiging.

OPBOUWFONDS

Vierde verantwoording over 1959 over de maanden september-oktober en november 1959.

H. G. S. te A. f 10,-, J. S. te Z. f 30,-, P. S. te IJ. f 100,-, J. P. van P. te V. f 675,-, R. W. te A. f 15,-, J. E. T. H. te Z. f 10,-, J. J. d. L. te G. f 10,-, J. S. te D. f 2,50, A. R. te G. f 10,-, P. J. de K. te R. f 25,-, G. B. te D. f 1000,-, P. W. S. te H. f 10,-, J. M. B. te G. f 50,-, P. M. v. E. te W. f 100,-, C. S. R. te R. f 100,-, J. P. M. te G. f 100,-, G. C. v. d. P. te N. f 15,-, L. F. v. d. S. te M. f 50,-, H. P. te U. f 50,-, L. A. B. te B. f 25,-, F. C. R. A. R. te G. f 500,-, J. de J. te A. f 25,-, S. E. P. P. te A. f 100,-, M. V. te L. f 50,-, F. E. V. te B. f 100,-.

Volgens vorige verantwoording f 3965,60, bij f 3162,50. Totaal f 7128,10.

Garantiefonds uitbreiding Geestelijke verzorging, totaal t/m november 1959 f 1.000,-.

Humanistische Luisterkring - Het woord van de week

De luisterkring groeit regelmatig. Ongeveer duizend aanmeldingen komen er per maand op de Oudegracht binnen.

Uit vele gemeenschappen komen berichten, dat men er in is geslaagd ook de leden van het Verbond, die zich nog niet hadden aangemeld, in te schrijven.

De meesten hebben slechts een enkel duwtje nodig. In Zwolle slaagde één lid erin, ruim 80 luisterkringleiden te winnen. Het lid in Soest, dat al maanden met zijn actie bezig is, gaat onverstoorde verder. Hij nadert de tweehonderdste aanwinst.

In Gouda heeft men 13.000 kaarten huis aan huis uitgezet, die ook weer worden opgehaald. Met enige spanning wordt naar het resultaat uitgekeken. In dezelfde gemeenschap heeft men ook via een circulaire een groot aantal adhesiebetuigingen verzameld van vooraanstaande figuren in de gemeente, ook op kerkelijk gebied.

Uit een recent NIPO-onderzoek is gebleken, dat 4 % van de Nederlanders naar de rubriek „Geestelijk Leven” luistert. Als men daarvan de kinderen aftrekt, blijven er zo'n slordige 250.000 luisteraars over. Een tiende deel hiervan is nu lid van de Luisterkring, maar het kunnen en moeten er vele duizenden meer worden.

Sedert de oprichting van de Luisterkring is het „Woord van de Week” tot orgaan van deze kring geworden. Het verschijnt in veel groter omvang en op beter papier. Het aantal abonnees is al meer dan verdubbeld. Ieder lid van de Luisterkring kan zich door bijbetaling van f 3,- per jaar verzekeren van wekelijkse toezending van de radiolezingen. Proefnummers zijn ver-

krijgbaar bij de administratie, Oudegracht 152, te Utrecht.

Vakantie 1960 in Friesland

De Buitenwerkcommissie heeft het plan om in juli-augustus 1960 een zeilkamp in Friesland te organiseren.

Het doet ons genoegen u mede te delen, dat wij een voorlopige aanbieding hebben. Deze bestaat uit een te huren Directeurswoning met 5 slaapkamers (30 bedden). Deze woning ligt in Langweer, het meest ideale plekje voor de zeiler.

Voor boten (vermoedelijk 16 m²) zal worden zorggedragen, alsmede voor instructeurs. Gedacht wordt aan een kamp voor één en twee weken. Deelnemers moeten kunnen zwemmen.

De prijs bedraagt ± f 55,- per week, inclusief voeding en huur van de boten, maar de deelnemers moeten zelf de maaltijden verzorgen. Geen bedienend personeel dus. Servies en bestek is aanwezig. Minimum leeftijd 18 jaar zonder geleide en 11 jaar met geleide.

Uiterlijk januari moeten wij echter reserveren en het is daarom, dat wij hen die hieraan willen deelnemen verzoeken ons per omgaand te berichten. Zij dienen bereid te zijn in januari f 25,- garantie te betalen per inschrijving.

Zij die met eigen boten willen komen zijn eveneens welkom. Voor hen geldt een afzonderlijke financiële regeling.

Tenslotte delen wij u nog mede, dat wij ons verzekerd hebben van de medewerking van onze Friese leden. Dit belooft dus alles.

Mogen wij zeer spoedig van u horen? Centraal Bureau - Oudegracht 152, Utrecht.

Kort verslag Hoofdbestuursvergaderingen

Op de vergadering van 31 oktober werd uitvoerig gediscussieerd over de Luisterkring, mede in verband met het NIPO-onderzoek. Aanvulling van de Raad van Advies werd overwogen. In bespreking kwam een overzicht over de toestand der gemeenschappen, samengesteld uit de jaarverslagen. Enkele H.B.-leden werden aangezocht voor beoordeling van de binnenkomende antwoorden op de door de Internationale uitge-schreven prijsvraag. De door het D.B. genomen stappen t.a.v. de volkstelling werden besproken en overwogen wat er verder gedaan moet worden. Een uitvoerige discussie vond plaats over het vraagstuk van subsidie bij kerkebouw. Men voelde de behoefte hier nog eens op een volgende bijeenkomst over te praten. Het Vluchtelingenjaar komt ter sprake, waarbij gedacht wordt aan een artikel in „Mens en Wereld”. Een benoeming van een raadsman voor de gedetineerden werd goedgekeurd.

In de vergadering van 28 november werd o.a. mededeling gedaan van de verzending van een telegram aan de familie van wijlen Prof. Men-nicke. De landdag van Socrates werd door ruim 80 personen bezocht. De voorstellen van de H.J.G. op de te houden algemene vergadering werden besproken. Het verslag van de Centrale Stichting Bureaus voor Levens- en Gezinsmoe-lijkheden werd voor kennisgeving aangenomen. Mededeling werd gedaan van verdere stappen inzake de volkstelling. Het concept-Nieuwjaars-brief werd bekeken en enkele wijzigingen aange-bracht. Herbenoeming vond plaats van de raads-lieden voor 1960. Een nadere bespreking over de subsidies voor kerkebouw moest wegens het late uur tot een volgende keer worden uitgesteld.